

Vyvlastnění v letech 1945–1946 V nákladním vagónu do Německa

Autorka/vypravěčka: Elfriede Holub, rozená Pranghofer
Bytem Luisenstraße 31, 58 509 Lüdenscheid
Narozená roku 1923 v Horní Plané (Oberplan)

Rukopis předán v roce 2014 paní Traudl Woldrich, Pressig

Překlad z němčiny

Elfriede Holub byla dcerou ředitele spořitelny Johanna Pranghofera („Stiedl-Hansl“) a jeho manželky Rosy, rozené Pranghofer („Stiedl“). Manželé měli spolu tři děti:

Rudolf Pranghofer, nar. 1920, byl maturantem a padl v roce 1941

Elfriede Holub, rozená Pranghofer, narozená 1923, učitelka v mateřské škole, které se narodily čtyři děti. Jejím manželem byl Reinhard Holub, knihvazač, prodejce knih, obrazů a obrazových rámu.

Regina (provdaná), úřednice, Rüdiger Holub – zaměstnanec firmy Siemens

Susanne (provdaná), bankovní úřednice

Rosa Pranghofer, provdaná Oberholzner, narozená 1925, roku 1945 přerušené vzdělání učitelky domácích prací, krejčová, dvě děti

Dr. Werner Oberholzner, ředitel gymnázia, Brigitte (provdaná), asistentka lékaře

Elfriede Holub, rozená Pranghofer si vzpomíná:

Už v červnu 1945 jsme museli opustit náš byt v budově spořitelny jen s několika málo bezcennými věcmi. Přijali nás u Hanneschlägera v „Minigraben“. Aby mě neodvlekli jako jiné dívky mého věku k českým sedlákům jako děvečku, dala jsem se do služby k řezníkovi Prixovi („Lederer Ernstl“) jako opatrovnice dětí. Když musela rodina opustit na podzim svůj majetek, byla jsem u jednoho mladého českého páru, který převzal Konzum. Byla jsem pomocnicí v domácnosti, vše jen za jídlo.

Dne 12. dubna 1946 v 8 hodin ráno jsme se s našimi pár bezcennými věcmi museli shromáždit na náměstí. V hostinci Grassl bylo kontrolní místo, kam nás jednu rodinu po druhé volali i s našimi zavazadly. Následovala osobní kontrola a byla prohledána zavazadla. Následně jsme museli čekat na náměstí. Jaké myšlenky se nám honily hlavou! Štěstí jen bylo, že bylo sucho! Kolem poledne pak přijela nákladní auta, na která jsme museli naložit své věci, a my jsme pak nastoupili také. Na jednom nákladním autě bylo asi deset až dvanáct osob. Pak jsme jeli na nekrytém nákladěku přes Hodňov (Honetschlag) směrem do Českého Krumlova (Krumau). Když jsme jeli přes „Puid“ (severní místní část Horní Plané), ohlíželi jsme se s lítostí zpět, dokud jsme viděli naši milovanou Horní Planou (Oberplan). Bylo to totiž rozloučení napořád!

V Krumlově (Krumau), když jsme přijeli do tábora v blízkosti nádraží, nás poslali do velkého baráku, který byl dříve konírnou armády. Na dny v táboře si příliš nevzpomínám, v paměti mi zůstal jen „hromový trámec“ (latrína – velký nezastřešený barák k vykonání potřeby).

Dne 18. dubna 1946 nás pak naložili do nákladních vagonů, a začala jízda do neznáma. Jeli jsme celou noc, přes Plzeň (Pilsen) na hranici do města Furth im Walde a dál do Allachu u Mnichova, kam jsme přijeli ráno. Tam jsme museli vlak opustit a Amíci nás následně zaregistrovali a „odvšivili“.

Na večer nás zase strčili do dobytčích vagonů a jízda pokračovala dál. Byla to pekelná jízda, protože to byly samé staré vagony, proto nás to pořádně protřásl. Konečnou stanicí byl Garnisch. Na nákladní nádraží Garmisch jsme přijeli 20. dubna 1946 krátce po půlnoci.

Kolem sedmé hodiny ráno přišlo pár pánů z migračního a pracovního úřadu. Museli jsme vyklidit vagony. V nádražní restauraci jsme dostali něco k snědku. Pak se lidé „rozdělovali“ do bližšího a vzdálenějšího okolí. My jsme zůstali ve městě Garmisch a pracovní úřad nám hned přidělil pracoviště. Pak začalo čekání!

Lidé, kteří nebyli ubytováni ve městě Garmisch, odvezli na místa v průběhu dopoledne. Pánové z úřadu odvedli svou práci a odešli. My jsme teď stáli na nákladním nádraží a čekali jsme na přidělení přístřeší – ale nic se nedělo. Blížila se už šestnáctá hodina. Náš otec šel nahoru do budovy nádraží a prosil zaměstnance, aby zavolal policii a řekl jí, že stojíme od časného rána na nákladním nádraží a čekáme na přidělení ubytování. Policie se spojila s migračním úřadem. Ti pánové na nás úplně zapomněli. Jeden pak přišel a několik lidí poslal do hostince Lamm. Nás pak bylo ještě patnáct osob, které byly z donucení poslány do jednoho velkého sálu v lyžařském stadionu. Mezitím bylo už sedmáct hodin. Za nějakou dobu přijel také jeden muž s malým nákladňákem. První, co řekl, bylo: „No, to už nezvládnou, protože brzy začne oslava Zmrtvýchvstání!“ My jsme se jen zeptali: „Chcete nás tu nechat stát přes velikonoční svátky?“

Nejdříve odvezl lidi do hostince Lamm a pak přijel ještě s druhým autem. Přece jen jsme se tak dostali ke střeše nad hlavou. V tom sále stály jen americké polní postele. My jsme ale byli rádi, že si můžeme natáhnout nohy. Hostinští z nás byli „strašně nadšení“. Na Pondělí velikonoční jsme za to dostali jako polévku vodu na vaření strouhaných brambor. Svátky jsme tak strávili právě tam.

Rosl a já jsme museli nastoupit v úterý do práce. Já jsem se dostala nejprve jako učitelka do jedné mateřské školy, poté jako pečovatelka o děti k jednomu lékaři, pak do dětského domova a na-posledy jsem byla zase vychovatelkou. V roce 1950 jsem se provdala za winterbergského knihvazače Hanse Holuba a v Lüdenscheidu jsme otevřeli knihárství a obchod s uměním.

Rosl se jako krejčová dostala do jednoho známého módního salónu (v něm se pracovalo také pro olympiádu v roce 1936). V roce 1954 odešla s mými rodiči do Bad Reichnehallu, kde se vytvořila celá kolonie hornoplánských důchodců. Tam se provdala za stavbyvedoucího Hanse Oberholznera.

Rodiče museli hned po svátcích na bytový úřad, aby dostali přidělený pokoj. Tam se jim moc dobře zadařilo.

Naše šumavské nářečí nám relativně rychle otevřelo srdce obyvatel Horního Bavorska.